
TURISMFRÄKENSKAPER 2019-2023

Innehåll

Sammanfattning	2
Turismkonsumtionen ökade 2023	2
Turismens andel av Sveriges BNP var 2,6 procent 2023	2
Svensk turism utomlands större än utländsk turism i Sverige	2
Nya regionala och kommunala data	2
Turismräkenskaper	3
Största delen är inhemsk turism	3
Varuinköp stod för den största delen av konsumtionen	4
14 procent av de svenska hushållens utgifter lades på turism	4
Turismens andel av BNP är fortsatt lägre än före pandemin.....	5
Mat och dryckesservering samt hotell och logiverksamhet högst förädlingsvärde från turism.....	6
Både import och export av turism har återhämtat sig efter pandemin	8
Flest sysselsatta inom hotell- och logiverksamhet.....	10
Turism mäts från konsumtionssidan	11
Olika former av turism	11
UNWTOs rekommendationer finns samlade.....	11

Sammanfattning

Nivåer och utvecklingstal i statistiken nedan avser fasta priser med 2022 som referensår.

Turismkonsumtionen ökade 2023

Den totala turismkonsumtionen (hur mycket turister spenderar) i Sverige uppgick till 386 miljarder kronor år 2023. Det är en ökning med 2 procent jämfört med turismkonsumtionen 2022. Jämför man turismkonsumtionen 2023 med nivån 2019 (innan pandemin) så är ökningen 3 procent.

Svenskars turismkonsumtion i Sverige var den största delen, 270 miljarder kronor. Det är 3 miljarder mer än vad svenska turister spenderade i Sverige 2022 men 11 miljarder mindre än 2019.

Utländska besökares turismkonsumtion uppgick till 116 miljarder kronor 2023. Det är en ökning med 5 procent jämfört med 2022 och 22 miljarder kronor mer än utländska turister spenderade i Sverige 2019.

Turismens andel av Sveriges BNP var 2,6 procent 2023

Turismens bidrag till den svenska samhällsekonomin (mätt som andel i relation till BNP) var 2,6 procent 2023. Det är något lägre än andelen 2019 då turismens bidrag uppgick till 2,9 procent av Sveriges BNP. Turismens andel sjönk till 2,0 procent när pandemin kom 2020 och har sedan dess stigit något varje år.

Svensk turism utomlands större än utländsk turism i Sverige

Sverige har under en lång tid haft en negativ nettoexport av turism, vilket innebär att svenskar konsumerar mer turism i utlandet än vad utländska turister konsumerar i Sverige. År 2023 uppgick nettoexporten av turism till minus 28 miljarder kronor vilket är en ökning jämfört med 2022 då nettoexporten uppgick till minus 32 miljarder kronor.

Nya regionala och kommunala data

Konsumtionsdata finns tillgänglig för hela perioden 2019–2023, medan uppgifter om produktion och sysselsättning omfattar åren 2019–2022.

På länsnivå var turismens andel av ekonomin år 2022 störst, mätt som andel av bruttoregionprodukten (BRP), i Jämtland. Där uppgick den till 4,0 procent av BRP, följt av Dalarna med 3,1 procent och Gotland med 2,9 procent.

På kommunal nivå var turismens andel av ekonomin störst i Borgholm, där den uppgick till 11,3 procent av BRP, följt av Åre med 11,2 procent och Arjeplog med 10,4 procent.

Turismräkenskaper

Turismkonsumtionen ökade under år 2023 och är förbi de nivåer som gällde innan coronapandemin. Den inhemska turismen tycks ha klarat pandemin relativt väl, även om det finns stora skillnader mellan olika segment. Den utländska turismen sjönk tillbaka mer under pandemin men utgör nu en större andel av totala turismen.

Största delen är inhemsk turism

År 2023 uppgick den totala turismkonsumtionen i Sverige till 386 miljarder. Den största delen var från inhemsk turism, det vill säga från svenskars egen turismkonsumtion i Sverige. Totalt uppgick den inhemska turismen till 270 miljarder kronor år 2023. Resterande 116 miljarder kronor var från utländska besökare. De utländska turisternas andel av totalen har ökat till 30 procent 2023. Innan pandemin så stod utländska turismkonsumtion för en fjärdedel av totala turismkonsumtionen.

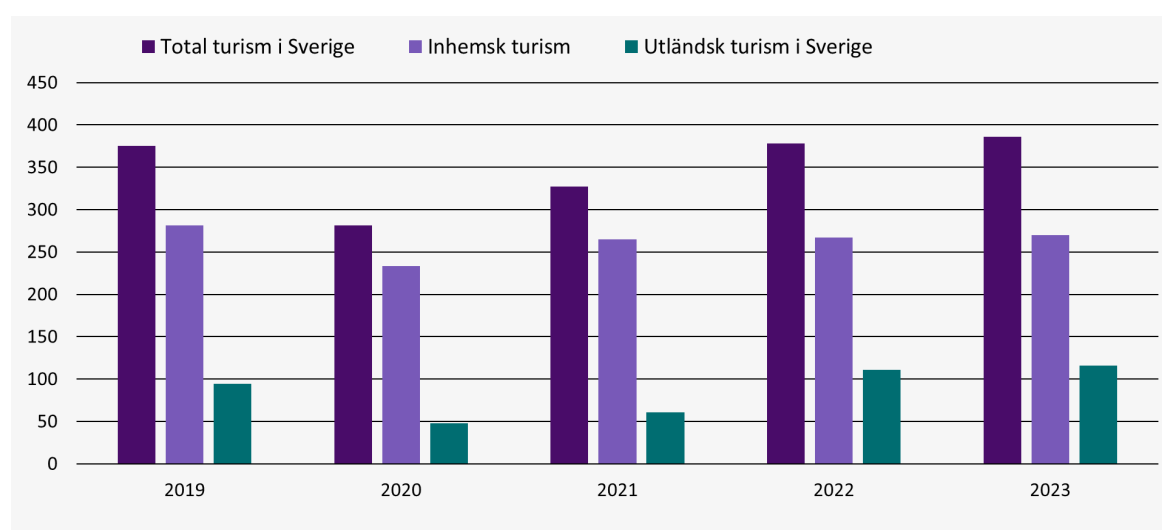
TURISMRAEKENSKAPER

Sedan år 2000 mäts turismens effekter på ekonomi, export och sysselsättning i Sverige. Uppgifterna är så kallade satellitkontoberäkningar, där den del av konsumtionen som härrör från turism från de olika branscherna i nationalräkenskaperna samlas. Turismräkenskaperna mäter värdet av svenska och utländska resenärers direkta konsumtion av svenska varor och tjänster. Metoden för satellitkontoberäkningar, Tourism Satellite Account (TSA) har arbetats fram av UNWTO i samarbete med OECD och näringsorganisationer. I Sverige görs de nationella beräkningarna av SCB på uppdrag av Tillväxtverket.

För att sammanställa Turismräkenskaperna används bland andra nationalräkenskaperna och olika undersökningar från SCB och Tillväxtverket.

Mer information om [Turismräkenskaperna](#)

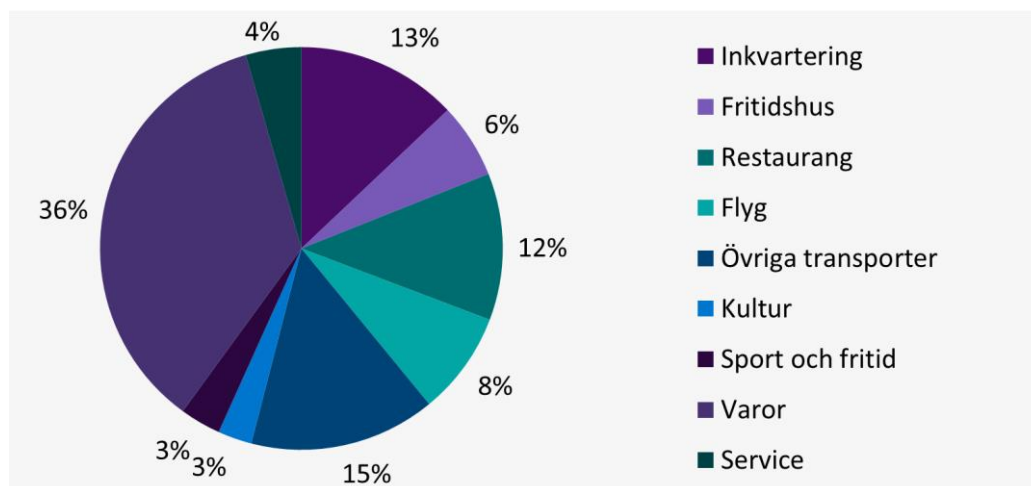
Figur 1. Turismkonsumtion i Sverige, miljarder kronor i 2022 års priser.

Varuinköp stod för den största delen av konsumtionen

Turismkonsumtionen i Sverige kan delas in i olika typer av utgifter. Den största delen av konsumtionen utgörs normalt av utgifter för olika typer av varor. Så var även fallet år 2023 då varuinköp stod för 36 procent av den totala turismkonsumtionen (Figur 2). Därefter följde utgifter för olika typer av tjänster som inkvartering, restaurang, flyg med 13, 12 respektive 8 procent. Övriga transporter som är en samling mindre produkter uppgick till 15 procent.

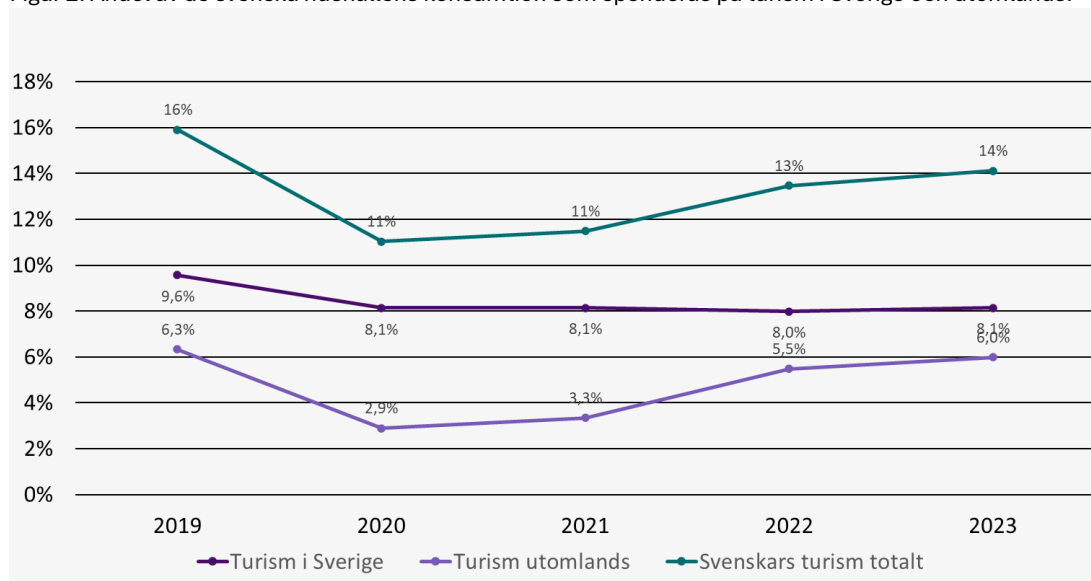
Figur 2. Fördelning av svenska och utländska turisternas konsumtion på typ av utgift år 2023.

14 procent av de svenska hushållens utgifter lades på turism

Turismkonsumtionen består både av företagets utgifter för tjänsteresor och av hushållens utgifter för privatresor. Hushållens turismkonsumtion kan ställas i relation till deras totala utgifter. Före coronapandemin lade de svenska hushållen drygt 16 procent av sina konsumtionsutgifter på turism, både i Sverige och utomlands (Figur 3). År 2020 så sjönk turismens andel av utgifterna ner till 11 procent där man kan se att det var framför allt konsumtionen utomlands som backade rejält. Turismkonsumtionen som andel av totalt konsumtion är inte riktigt tillbaka på de nivåer som de var innan pandemin.

Figur 2. Andel av de svenska hushållens konsumtion som spenderas på turism i Sverige och utomlands.

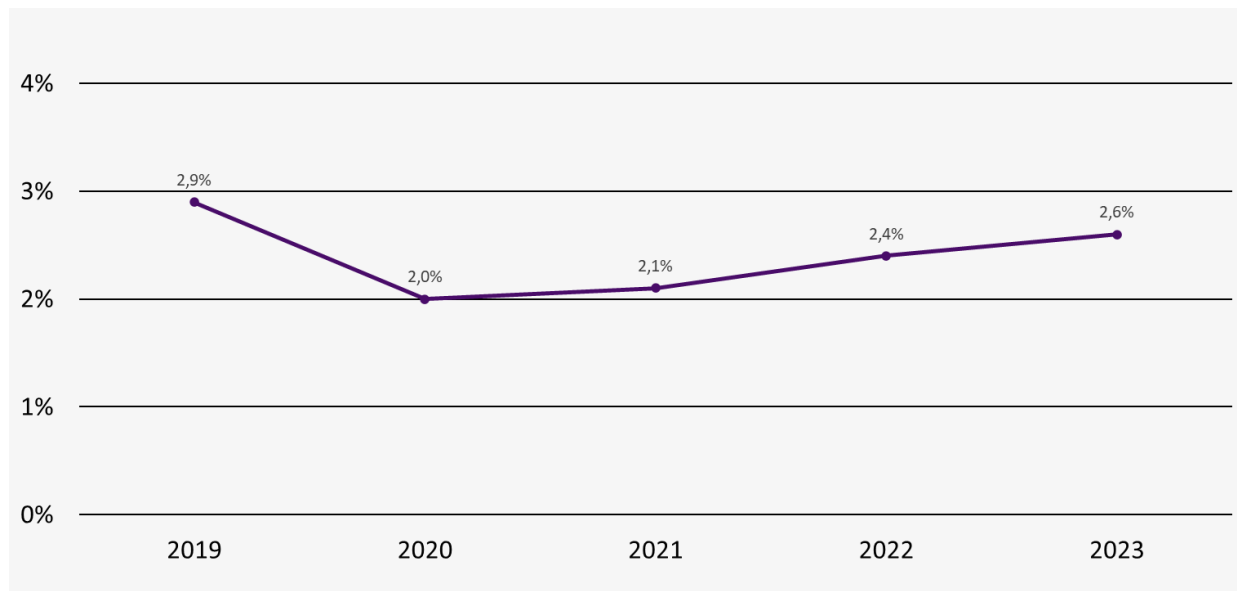

Turismens andel av BNP är fortsatt lägre än före pandemin

Turisters efterfrågan på varor och tjänster ger upphov till aktivitet i svenska företag för att möta denna efterfrågan. Turismens bidrag till samhällsekonomin mäts genom dess förädlingsvärde. Förädlingsvärdet är, något förenklat, skillnaden mellan företagets intäkter från försäljning av varor och tjänster och deras kostnader för insatsvaror och insatstjänster. Förädlingsvärdet kan användas för att betala ut löner och vinster. Bruttonationalprodukten (BNP) är samma sak som förädlingsvärdet för hela samhället när man även lägger till skatter och subventioner.

Turismens andel av hela Sveriges BNP år 2023 var 2,6 procent (Figur 3). Det är en ökning med 0,2 procentenheter sedan föregående år men en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2019. Turismbranscherna drabbades hårdare och tar längre tid att återhämta sig från pandemin än övriga branscher.

Figur 3. Turismens förädlingsvärde som andel av BNP per år.

Mat och dryckesservering samt hotell och logiverksamhet högst förädlingsvärde från turism

Turismens förädlingsvärde kommer från flera olika branscher. Senast tillgängliga uppgift för enskilda branscher är från år 2022. Under detta år var mat och dryckesservering samt hotell och logiverksamhet de branscher med högst förädlingsvärde från turismen. Deras förädlingsvärde uppgick till 16,9 miljarder under 2022 (Figur 5). Strax efter kom detaljhandel¹ där förädlingsvärdet uppgick till 16,8 miljarder under 2022.

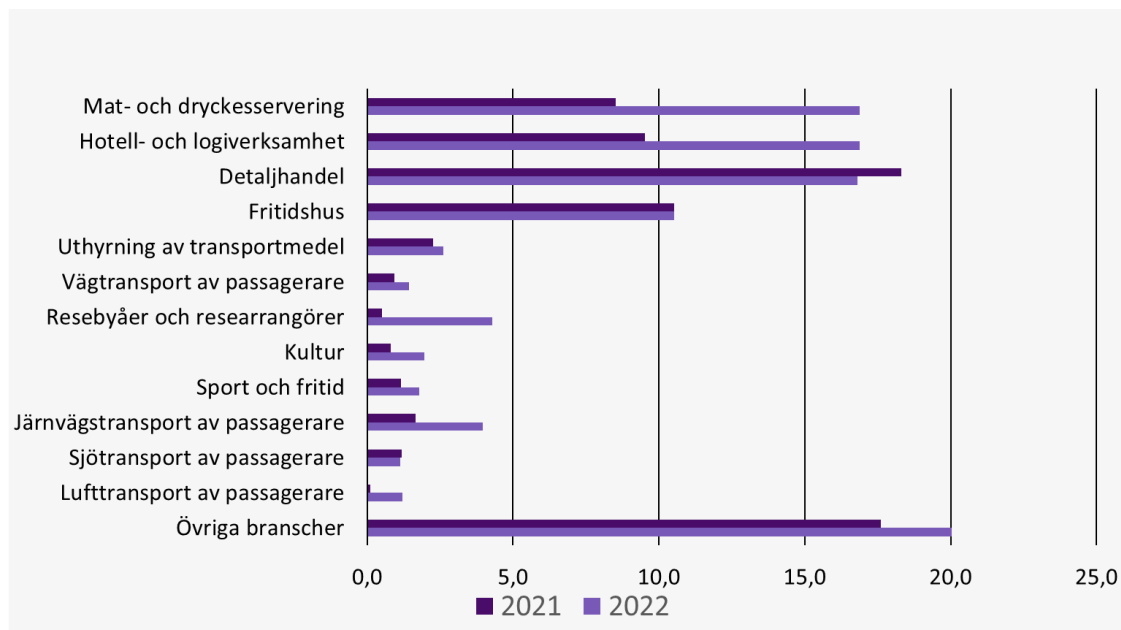
Pandemin påverkade turismens förädlingsvärde i många branscher kraftigt och det är tydligt att många branscher var väldigt påverkade 2021 då tillväxt mellan åren är stor för både mat och dryckesservering samt hotell och logiverksamheten. För detaljhandel så backade det något till år 2022 (Figur 5). För fritidshusen var förädlingsvärdet från turismen oförändrat under denna period.

Turismkonsumtionen inom övriga branscher, det vill säga de branscher som inte räknas som turismbranscher, genererade ett förädlingsvärde från turism på totalt 20 miljarder kronor. Även om dessa branscher inte räknas som just turismbranscher så konsumerar turister varor och

¹ Detaljhandelns produktionsvärde räknas som deras marginal, det vill säga värdet av deras försäljning av varor minus inköpskostnader för dessa varor. Förädlingsvärdet mäts som detta produktionsvärde minus övriga kostnader som hyra, förbrukningsmaterial, städning, bevakningstjänster och liknande. Värdet av själva varorna som handeln köpt in ingår inte i Turismräkenskaperna. Därför säger man att endast den direkta effekten av turisternas konsumtion mäts i Turismräkenskaperna. Effekterna på till exempel tillverkningsindustrin, transportbranscher och partihandeln är alltså inte inräknade i turismens (direkta) förädlingsvärde.

tjänster producerade av företag tillhörande dessa branscher. Dessa företag producerar bland annat vägtransport av passagerare och kulturella tjänster samt säljer olika typer av varor.

Figur 5. Förädlingsvärde från turism per bransch år 2021 och 2022, miljarder kr. Mätt i 2022 års priser.

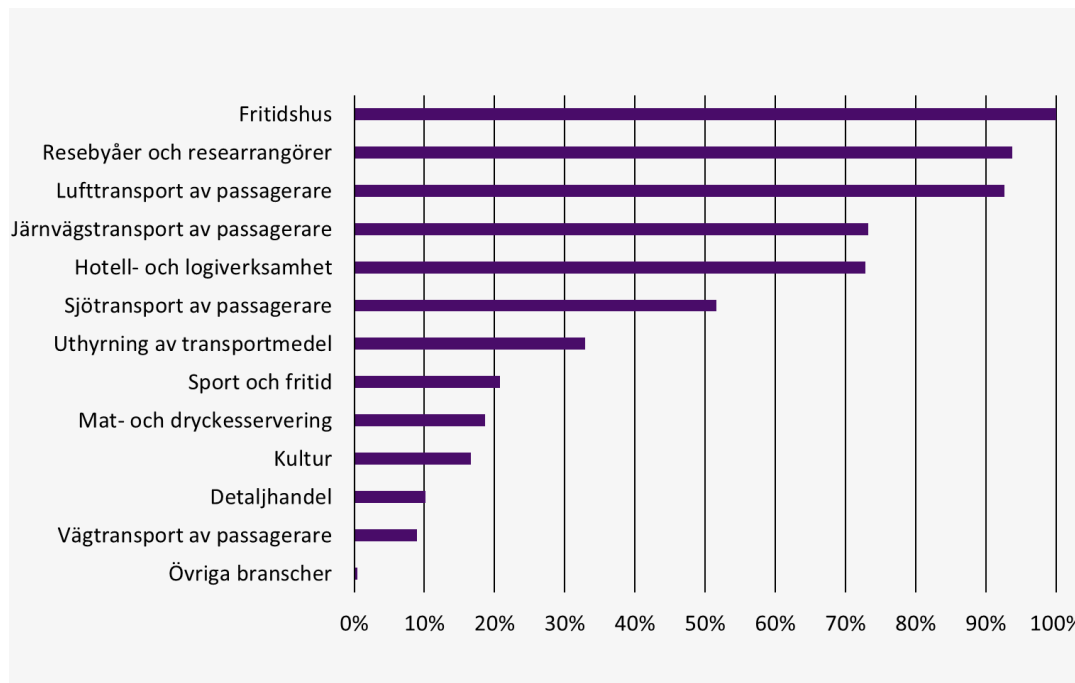

Företagen inom turismbranscherna bidrar i olika utsträckning till samhällets ekonomi. Hela förädlingsvärdet från respektive bransch kommer dock inte från turism utan en del kommer även från den konsumtion som görs av personer som normalt bor eller arbetar på en viss plats.

I Figur 6 visas hur stor andel av förädlingsvärdet från respektive bransch som kommer från turismen. Störst är andelen inom fritidshus där 100 procent av förädlingsvärdet var från turism. Även förädlingsvärdet från resebyråer och researrangörer samt lufttransport bestod till stor del av turism (94 respektive 92 procent).

Turismen i detaljhandeln är, trots att den genererar högt förädlingsvärde i kronor, en relativt liten andel av branschens totala förädlingsvärde. Totalt 10 procent av detaljhandelns förädlingsvärde utgjordes av turism.

Figur 6. Andel av totalt förädlingsvärde i respektive turismbransch som är en följd av turisters konsumtion år 2022.

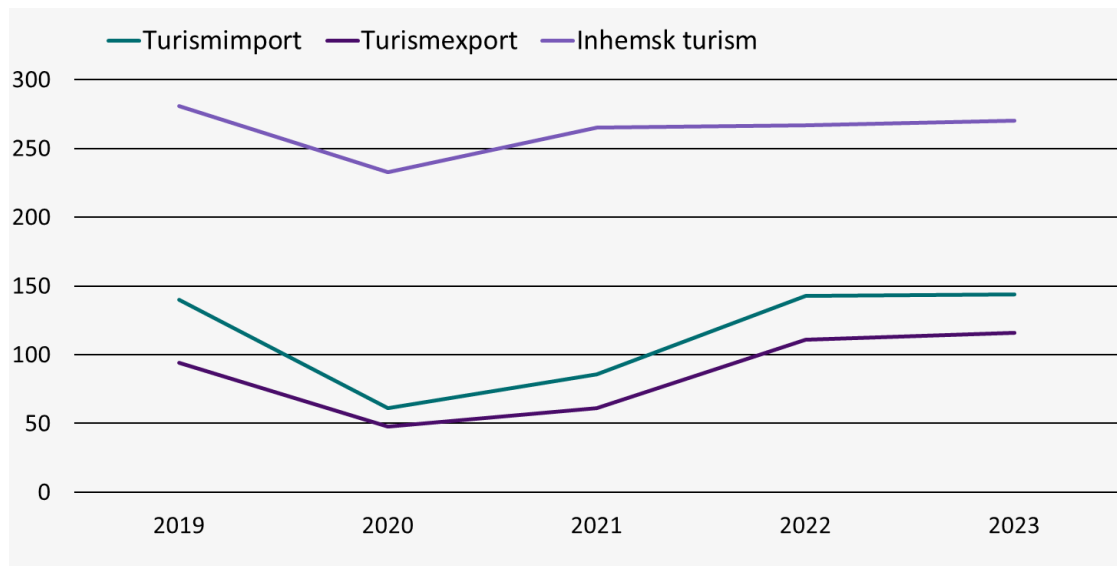

Både import och export av turism har återhämtat sig efter pandemin

Turismen består av tre kategorier: inhemsk turism, turismexport och turismimport. Inhemsk turism är svenskers turism i Sverige. Turismexport är utländska turisters konsumtion i Sverige och turismimport är svenskers turismkonsumtion i utlandet.

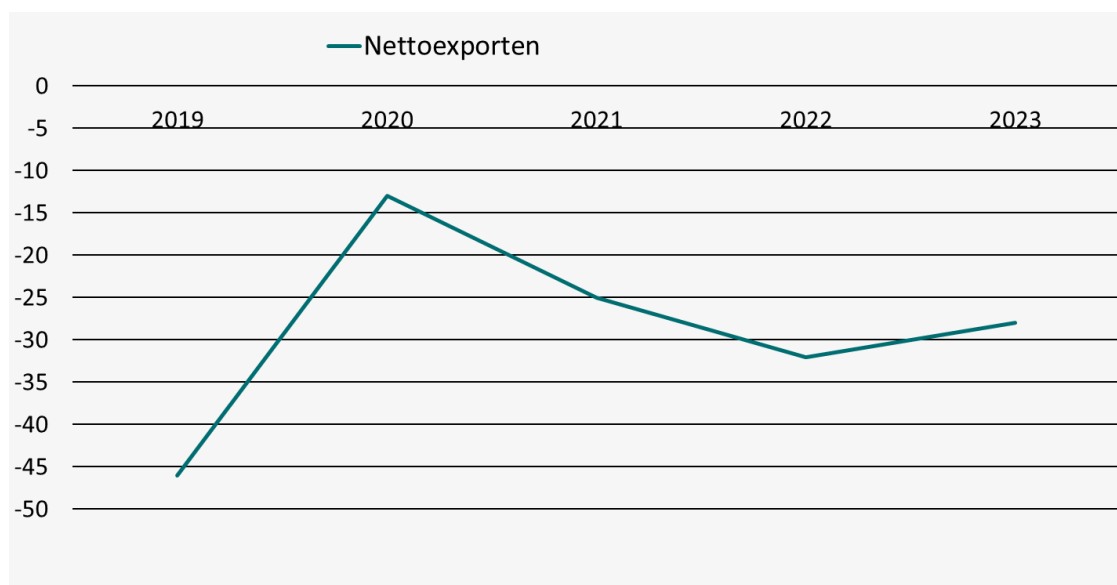
För besöksnäringen har den inhemska turismen varit viktigast under lång tid. Den inhemska turismkonsumtionen uppgick till totalt 270 miljarder under år 2023 mätt i 2022 års priser. Turismexporten uppgick till 116 miljarder kronor och turismimporten uppgick till 140 miljarder kronor. 2023 så var det främst turismexporten som ökade med 4,6 procent.

Figur 7. Inhemsk, inkommande och utgående turismkonsumtion, miljarder kronor i 2022 års priser.

Turismens nettoexport är skillnaden mellan ett lands turismimport och turismexport. Sverige har under en lång tid haft en negativ nettoexport av turism, vilket innebär att svenskar konsumerar mer turism utomlands än vad utländska turister konsumerar i Sverige. År 2023 var nettoexporten av turism minus 28 miljarder kronor. Vilket är en förbättring mot 2022 då nettot var minus 32 miljarder kronor.

Figur 8. Nettoexport, miljarder kronor i 2022 års priser.

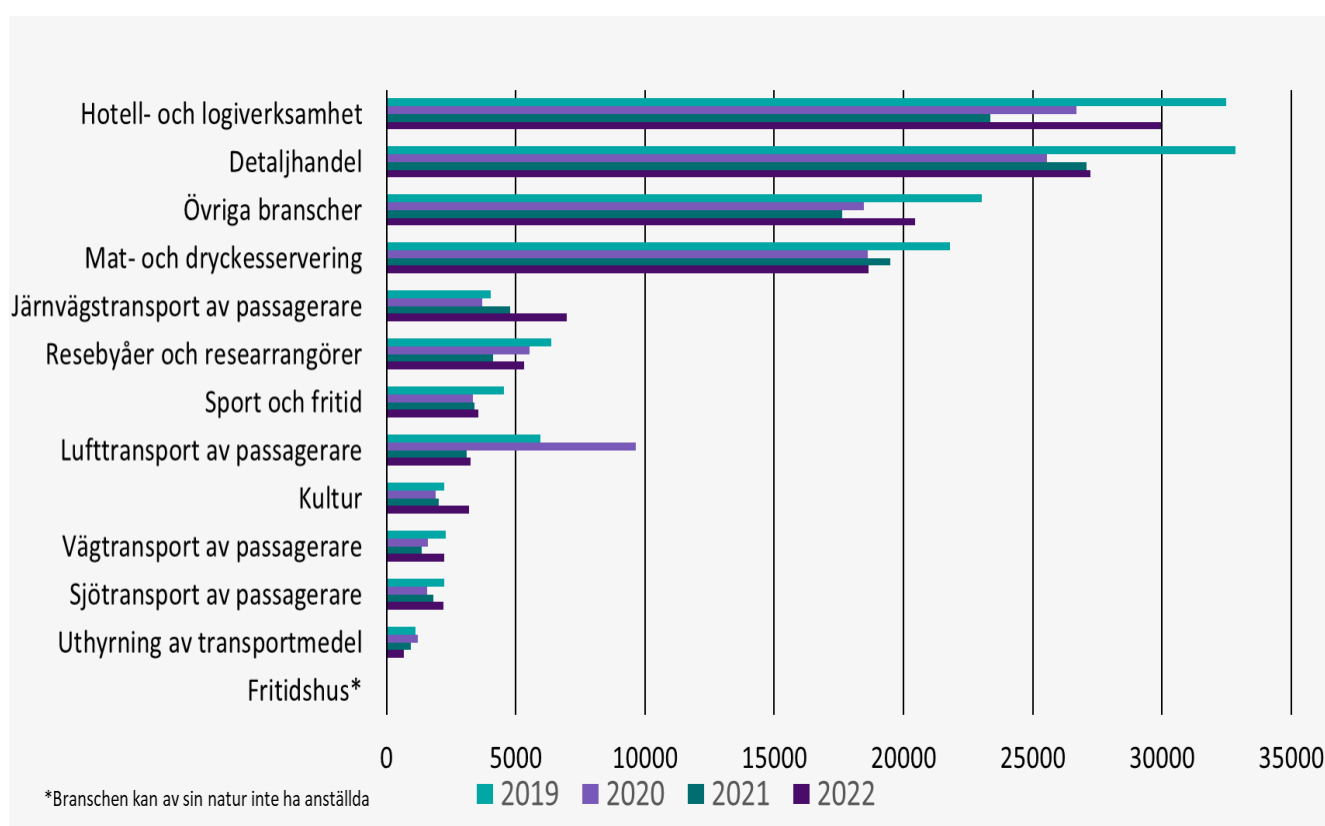

Flest sysselsatta inom hotell- och logiverksamhet

Antalet helårs sysselsatta inom turism var som störst inom hotell- och logiverksamhet med 29 970 anställda under år 2022 det är en ökning med 28 procent jämfört med 2021 då branschen påverkades kraftigt av pandemin. Detaljhandelsbranschen sysselsatte 27 245 helårsarbetskrafter vilket bara var något mer än andel som branschen sysselsatte 2021.

År 2022 ökade antalet sysselsatta i de flesta branscher men för mat och dryckesservering så sjönk det något vilket det även gjorde för uthyrningsbranschen.

Figur 9. Turismens sysselsatta som årsarbetskrafter.

Definition av turism

Begreppsbildning är en kritisk faktor för god informationskultur och kunskapsutveckling. United Nations World Tourism Organisation (UNWTO) har därför i samverkan med flera internationella organisationer utarbetat rekommendationer för de begrepp som används i turismstatistiken. Enligt UNWTO och den internationellt vedertagna definitionen omfattar turism:

”Människors aktiviteter när de reser till och vistas på platser utanför sin vanliga omgivning för kortare tid än ett år för fritid, affärer eller andra syften”

Definitionen omfattar därmed i princip alla aktiviteter och den konsumtion som är direkt kopplad till resande, inklusive affärsresande. Det är också denna definition som använts i denna rapport.

Turism mäts från konsumtionssidan

Det är den som konsumerar och inte vad som produceras som per definition avgör vad som är turism. Detta ska ställas mot den traditionella metoden att redovisa olika sektorer, näringars eller branschers effekter på ekonomin, där man mäter effekterna från produktionssidan. Den ekonomi som uppstår som ett resultat av turism och resande fördelar sig på en mängd olika branscher.

Olika former av turism

När man talar om resor i relation till landsgränser delar man upp turismen i tre bestämda grundformer: *inhemsk turism*, *inkommande turism* och *utgående turism*. ”Land” kan bytas ut mot län, kommun eller annat administrativt område. Inhemsk turism innefattar dem som har sin hemvist i ett givet land och reser i det landet. Inkommande turism innefattar dem som reser i ett givet land och har sin hemvist i ett annat land. Utgående turism innefattar dem som har sin hemvist i ett givet land och reser till ett annat land.

UNWTOs rekommendationer finns samlade

Tillväxtverket har sammanställt UNWTOs rekommendationer och redovisat hur de anpassats till den svenska statistiken om turism. Rekommendationerna med kommentarer finns redovisade i publikationen [Turismens begreppsnyckel på Tillväxtverkets hemsida](#).